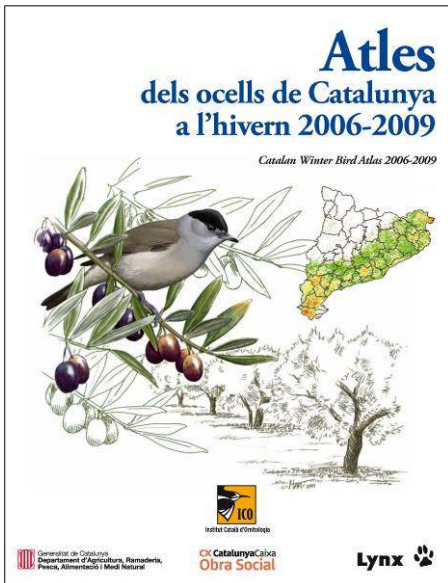

NOTA DE PREMSA

Barcelona, 27 de maig de 2011

L'Atles dels ocells de Catalunya a l'hivern 2006-2009 representa un dels majors èxits col·lectius en matèria de coneixement de la biodiversitat al nostre país i sens dubte esdevindrà una obra de referència, tant per a la ciència com per al món dels amants de la natura.

El passat 18 de maig es va fer l'acte de presentació de l'*Atles dels ocells de Catalunya a l'hivern 2006-2009* a l'Auditori de CX La Pedrera (Passeig de Gràcia 92, Barcelona), on es van aplegar centenars de persones que, d'una o altra manera, se senten atretes pels ocells i per la natura en general.

Aquest ha estat un llarg projecte dut a terme per l'Institut Català d'Ornitologia, entitat dedicada a l'estudi dels ocells des de la seva fundació, l'any 1975. L'Atles ha comptat amb el suport del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural i de l'Obra Social de CatalunyaCaixa i ha estat possible gràcies a la participació altruista de més de 1.000 col·laboradors (29.000 hores de treball voluntari), fet que representa un dels majors èxits de l'anomenada ciència de la ciutadania a Catalunya.

El llibre, publicat conjuntament per l'Institut Català d'Ornitologia i Lynx Edicions, és de característiques molt similars al seu predecessor, l'*Atles dels ocells nidificants de Catalunya 1999-2002* i està escrit en català i anglès, en una clara intenció d'aportar informació útil més enllà de les nostres fronteres, en especial si es té en compte que som destí hivernal de moltes de les espècies que nien al centre i nord d'Europa. Un total de 318 espècies d'ocells han estat observades a Catalunya durant el període d'estudi, de les quals 206 hi han hivernat de forma abundant i regular. La distribució i abundància d'aquestes espècies ha estat, sovint, ben diferent de la del període reproductor i, en determinats casos, molt canviant d'un hivern a un altre. El llibre demostra el paper crucial que té Catalunya per a la hivernada de moltes espècies que crien al centre i nord d'Europa, l'èxit de la conservació de les zones humides catalanes per a la gran majoria dels ocells aquàtics o els efectes del canvi climàtic en espècies que fins fa ben poc resultaven desconegudes com hivernants al nostre país. Tot plegat es mostra amb un nivell de detall molt alt, amb mapes d'abundància d'alta resolució, de fins a 250x250 m, i, per primera vegada, es reuneixen i analitzen dades dels seguiments temporals que s'estaven recopilant, en alguns casos, des de l'any 1972.

Tal com expressa en el seu pròleg Ruud Foppen, president del Consell Europeu de Censos d'Ocells (EBCC), les tècniques d'anàlisi emprades en aquest Atles situen Catalunya a l'avantguarda d'Europa. De fet, l'*Atles dels ocells de Catalunya a l'hivern 2006-2009* es considera el primer d'una nova generació d'Atles i el nou referent en el que cal que es fixi la comunitat EBCC de cara a la confecció dels futurs atles a nivell d'Europa

L'Atles a les comarques de Girona

1) On hi ha més ocells a l'hivern?

No hi ha la mateixa abundància d'ocells a tot arreu. A les àrees elevades dels Pirineus sovint hi queden pocs ocells, molts menys que a l'estiu. En canvi, a la plana empordanesa la realitat és ben diferent i el nombre d'espècies hivernants és dels més elevats de Catalunya. La particular combinació de zones humides, agrícoles, forestals, etc. fan d'aquesta plana una àrea d'excepcional riquesa hivernal d'ocells. L'hivern a casa nostra ens pot semblar sovint fred i dur però és relativament suau si ho comparem amb les zones del nord i centre d'Europa des d'on ens arriben majoritàriament els ocells que passen aquesta part de l'any entre nosaltres.

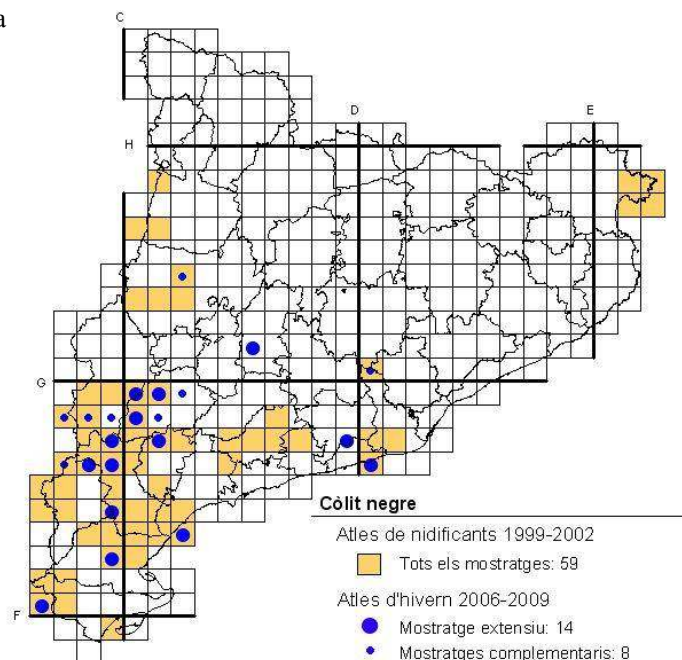
Tres fredelugues i una fredeluga gregària al Baix Ter, amb el Montgrí al fons

2) Hi ha alguna espècie que s'hagi extingit recentment?

Sí. El còlit negre era present fins fa pocs anys al massís del cap de Creus i l'anterior atlas d'ocells (1999-2002) així ho reflectia, però les intenses prospeccions de camp realitzades en aquest nou atlas posen de manifest la seva recent desaparició d'aquest parc natural, tal com havia succeït pocs anys abans al sud de França. L'aïllament d'aquesta població gironina respecte a les del sud de Catalunya, lligat al progressiu abandonament de la ramaderia extensiva i altres activitats agrícoles tradicionals, podrien ser-ne la causa.

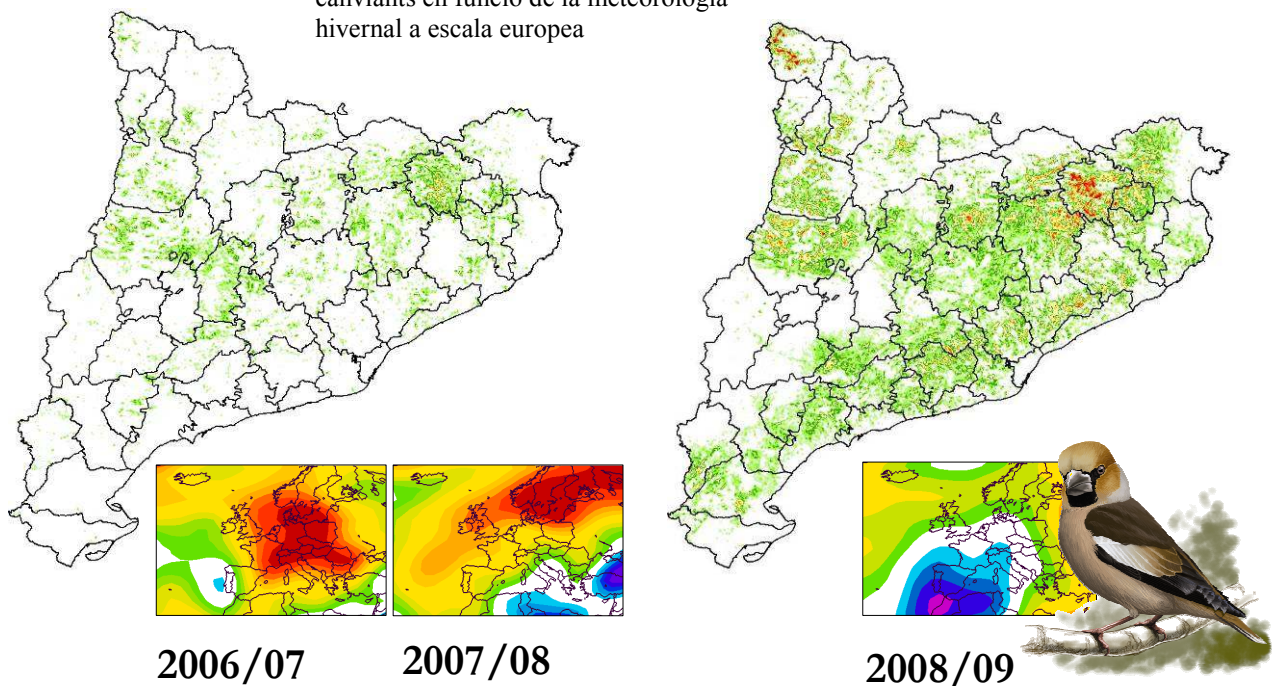
Còlit negre: Mapa de la seva distribució a Catalunya. Al cap de Creus era present en 4 quadrats de 10x10 km al període 1999-2002 (quadrats taronges) però ja no ha aparegut durant el període 2006-2009 (rodones blaves).

3) Els ocells es troben tots els hiverns sempre al mateix lloc?

En molts casos la distribució i abundància dels ocells no varia de forma important d'un hivern a un altre. Per a moltes espècies les àrees d'hivernada estan bastant ben definides i, malgrat que poden variar lleugerament en funció de la meteorologia i de l'aliment disponible, sempre acostumem a trobar-les any rere any als mateixos indrets. Tot i aquest patró general, hi ha algunes que són francament abundants alguns hiverns, mentre que hi ha d'altres en què resulten molt escasses. Aquest seria el cas del durbec. Aquesta espècie va ser força rara a Catalunya durant els hiverns 2006/07 i 2007/08, hiverns càlids al nord i centre d'Europa; en canvi, durant el fred hivern 2008/09 es va viure una irrupció de durbecs, fugint segurament de les dures condicions imperants en latituds superiors. És interessant constatar, però, que la comarca de la Garrotxa és sempre la comarca on hi ha més durbecs, tant quan n'hi ha pocs com quan n'hi ha molts.

Durbec: Mapes d'abundància canviants en funció de la meteorologia hivernal a escala europea

Més informació

Us podeu descarregar una mostra de l'Atles a
http://www.ornitologia.org/monitoratge/mostra_atles.pdf

Per a més informació, podeu posar-vos en contacte amb
Sergi Herrando o Marc Anton
Institut Català d'Ornitologia
ornitologia@ornitologia.org
93 4587893